

A KIADVÁNY JELÖLÉSEI

- Háttér
- Mit jelent ez a gyakorlatban?
- Példa
- Nyitott kérdés

A VAGYONADÓ

2. rész – Ki lesz az adó alanya?

A pmXpress vagyoadó-sorozatának előző részében a vagyoadó alapvető jellemzőit tekintettük át, ebben az írásunkban pedig a szabályozás egyik központi kérdését, az **adóalanyok körének meghatározását** vizsgáljuk meg részletesebben.

A vagyoadó bevezetésével kapcsolatban az első és talán legtermészetesebb kérdés az, hogy **kit terhel** majd az adófizetési kötelezettség. Első látásra a válasz egyszerűnek tűnik: azt, aki a vagyont birtokolja. A gyakorlatban azonban a kérdés ennél jóval összetettebb.

A **modern vagyonekezelési struktúrák és alapítványi konstrukciók** világában sokszor éppen az okozza a legnagyobb kihívást, hogy a **vagyonnak ki is a tényleges tulajdonosa, kihez kell a vagyont az adózási szempontból „hozzárendelni”**.

A jelenleg működő európai vagyoadó-rendszerek ugyan eltérő részletszabályokat alkalmaznak, de van egy alapvető **közös jellemzőjük**: a vagyoadó elsődleges alanyai a

magánszemélyek. A szabályozás központi kérdése ezért rendszerint nem az, hogy kit kell megadóztatni, hanem az, hogy a különböző vagyonstruktúrákban elhelyezett vagyont mely személy vagyónának kell tekinteni.

1. A MAGÁNSZEMÉLYEK MINT ELSŐDLEGES ADÓALANYOK

A nemzetközi gyakorlat alapján a vagyonadó elsősorban a magánszemélyeket terheli. Az adott országban adóügyi illetőséggel rendelkező személyek jellemzően **teljes nettó világvagyonuk** után válnak adóalannyá, vagyis nemcsak a belföldön található, hanem a **külföldön elhelyezett vagyonelemeiket** is figyelembe kell venniük.

Emellett szintén vagyonadó-kötelezettség alá kerülhetnek a **nem-rezidens magánszemélyek** is. Esetükben a kötelezettség általában nem a teljes világvagyonra, hanem kizárólag az adott országban található vagyonelemekre terjed ki.

A kettős vagyonadóztatás elkerülése

A vagyonadót alkalmazó országok jellemzően a **rezidensek teljes világvagyonát**, míg a nem-rezidensek esetében az **adott országban található vagyonelemeket** veszik figyelembe. Ezáltal előfordulhat, hogy egy vagyonelem egyszerre több ország adóztatási jogával is kapcsolatba kerül.

A **nemzetközi gyakorlatban** ezért fontos szerepet kapnak a **kettős adóztatás elkerülését szolgáló egyezmények**, illetve az egyes országok belső jogszabályai, amelyek meghatározzák, hogy az egyes vagyonelemek után mely állam jogosult adót kivetni, illetve milyen módszerrel kerülhető el a többszöri adóztatás.

A működő **európai vagyonadó-rendszerek** közös sajátossága, hogy a **gazdasági társaságok nem alanyai** a vagyonadónak. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a társaságokban felhalmozott vagyon kikerülne az adóztatás köréből. **A társaságokban fennálló üzletrészek, részesedések a tulajdonos magánszemélyek vagyonának részét képezik**, ezért azok értékét az ő vagyonukként kell figyelembe venni.

2. A CSALÁD VAGY AZ EGYÉN ADÓZIK?

A vagyonadó szempontjából fontos kérdés, hogy az adóztatás az egyén vagy a család szintjén történik-e.

Svájcban például a házastársak és a bejegyzett élettársak vagyonát rendszerint **összevontan** vizsgálják, és a **vagyonadót is közösen** állapítják meg. Hasonló logika alapján a kiskorú gyermekek

vagyona is a szülők vagyonához kapcsolódik, hogy a **családon belüli vagyonmegosztás** önmagában ne eredményezhesse az adóteher csökkenését.

3. KÖZTES STRUKTÚRÁK ÉS KÜLÖNLEGES ADÓALANYOK

A vagyonadó szempontjából a legérdekesebb kérdések nem a közvetlen tulajdonlás esetén merülnek fel, hanem akkor, amikor a vagyon felett valamilyen **köztes struktúrán keresztül** gyakorolja a tulajdonosi jogait a magánszemély. Ezekben az esetekben a legfontosabb kérdés, hogy a vagyont melyik magánszemélyhez vagy magánszemélyekhez kell hozzárendelni a vagyonadó szempontjából.

Az angolszász mintára létrejövő ún. **trustok** (amelyekhez funkciójukat tekintve a **magyar bizalmi vagyonkezelési konstrukció** áll a legközelebb) adóztatása jól szemlélteti a probléma összetettségét. A jelenlegi svájci adózási gyakorlat szerint a trustban elhelyezett vagyon adózási szempontból **eltérő személyhez rendelhető** attól függően, hogy a vagyonrendelő milyen jogosultságokat tartott fenn, illetve milyen jogok illetik meg a kedvezményezetteket. Bizonyos esetekben a trustvagyon a vagyonrendelőhöz, más esetekben a kedvezményezettekhez rendelik.

Léteznek ugyanakkor olyan, ún. **visszavonhatatlan és diszkrecionális trustok** is, amelyek esetében a jelenlegi svájci adózási gyakorlat alapján a trustvagyon adózási szempontból mindaddig nem rendelik egyik magánszemélyhez sem, amíg a vagyonkezelő nem dönt az egy, vagy több kedvezményezett javára történő kifizetésről. Ennek oka, hogy a vagyonrendelő a vagyont már ténylegesen kivonta saját vagyonából, míg a kedvezményezettek egyelőre csupán egy esetleges jövőbeni juttatás várományosai.

Érdekesség, hogy amikor **Svájcban** néhány éve felmerült a **belföldi trustok jogi szabályozásának bevezetése**, a jogalkotó (éppen az előbbi helyzet megoldása érdekében) kifejezetten arra törekedett, hogy a **trust vagyona és jövedelme** minden esetben hozzárendelhető legyen valamely adóalanyhoz. A tervezet szerint a vagyon a trust típusától függően a vagyonrendelőhöz, a kedvezményezettekhez, illetve bizonyos esetekben magához a trusthoz került volna hozzárendelésre. Bár a tervezet végül nem került bevezetésre, jól mutatja azt a jogalkotói törekvést, hogy **jelentős vagyonok ne maradhassanak tartósan meghatározható adóalany nélkül**.

Hasonló megfontolások alapján **Norvégiában** bizonyos **családi alapítványok** önállóan is a vagyonadó alanyai lehetnek. Ez azért figyelemre méltó, mert ilyen esetben nem a mögöttes magánszemély, hanem maga a **vagyonnal rendelkező szervezet** válik adókötelezetté.

A **magyar szabályozás** egyik érdekes kérdése lehet, hogy a **vagyonkezelő alapítványok** esetében melyik megoldást választja majd a jogalkotó: magát az **alapítványt** tekinti adóalanynak, vagy a benne lévő vagyont valamely módszer szerint az **alapítóhoz**, illetve a **kedvezményezettekhez** rendeli.

További kérdést vet fel, hogy a **jövőbeni magyar szabályozás** milyen alapítványi formákat von majd a vagyonadó hatálya alá. Amennyiben például a jogalkotó – a norvég példához hasonlóan – csak a vagyonkezelő alapítványokat tekintené adóalanynak, miközben más alapítványi formák kívül maradnának az adóalanyi körön, az érdeemben befolyásolhatná a **vagyontervezési döntéseket**. Ebben az esetben felmerülhet annak lehetősége, hogy egyes családok a hosszabb távú családi célokat szolgáló vagyont olyan alapítványi formában helyezték el, amely nem minősül a vagyonadó önálló alanyának. A végleges szabályozás egyik fontos kérdése ezért az lehet, hogy a jogalkotó mennyire kíván **egységes megközelítést** alkalmazni a különböző alapítványi konstrukciók esetében.

ÖSSZEGZÉS

A nemzetközi tapasztalatok alapján a **vagyonadó elsődleges alanyai a magánszemélyek**. A valódi kihívást azonban azok az esetek jelentik, amikor a vagyon nem közvetlenül egy természetes személy tulajdonában van, hanem valamilyen köztes struktúrán keresztül jelenik meg.

A **vagyonadó-rendszerek** egyik legfontosabb feladata ezért annak meghatározása, hogy a különböző vagyonkezelési konstrukciókban elhelyezett vagyont kihez kell hozzárendelni. A magyar szabályozás egyik kulcskérdése várhatóan szintén ez lesz: sikerül-e **minden jelentős vagyont** valamilyen adóalanyhoz kapcsolni, vagy maradnak olyan struktúrák, amelyek kívül esnek a rendszer hatókörén.

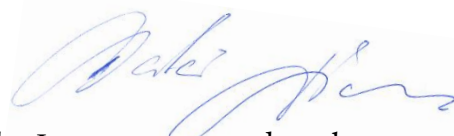
Amennyiben bármilyen kérdése merülne fel a leírtakkal kapcsolatban, keressen minket bizalommal!

Tisztelt Olvasó!

Minden {pmx} kiadványt a lehető legnagyobb gonddal és figyelemmel állítunk össze, az elmúlt közel három évtized során megszerzett ismereteink és gyakorlati tapasztalataink birtokában. S éppen ezen ismeretek mondatják velünk azt, hogy adózási szempontból szinte nincs két egyforma eset, sokszor egy jelentéktelennek tűnő eltérés alapvetően érintheti, változtathatja meg egy ügylet, tranzakció vagy éppen juttatás adókötelezettségét. Erre tekintettel kérjük, hogy nagyon gondosan mérlegelje, ha üzleti döntéseit kizárólag ezen kiadványban foglalt tartalomra alapozva hozza meg és nem konzultál adószakértőjével a konkrét eset kapcsán. Mi nyomatékosan hangsúlyozzuk azt, hogy minden esetben ki kell kérni a konkrét ügyről a szakértő véleményét és megalapozott, felelősségteljes döntés csak ennek birtokában hozható.

A fentiek miatt a kiadvány nem megfelelő gondossággal történő felhasználásából fakadó semmilyen kárért nem tudunk felelősséget vállalni.

Megértését köszönjük!

Szalai János, partner, adószakértő